

De syv pagter Gud indstiftede med mennesker

Indledning:

Andrew Murray sagde for over 100 år siden: ”Problemet med kirken er at den lever med det ene ben i den gamle pagt og det andet ben i den nye pagt.” Det er stort set stadig tilfældet for mange kirker og kristne den dag i dag. Problemet forstærkes ved at kirken ikke er klar over situationen.

Der prædikes meget i kirken om Guds kærlighed og nåde, og det er godt, men mange kristne lever ikke deres dagligdag ifølge nåden, men ifølge loven.

Jeg vil her give et historisk overblik over de syv pagter Gud gennem tiderne har indstiftet med enkelte personer eller hele folkeslag. De fem af pagterne er mellem Gud og en person, mens de to er mellem et helt folk og Gud. Den første folkepagt var mellem Gud og Israels folk, indstiftet ved Sianj bjerget med Moses som mellemmand. Den anden folkepagt var mellem Gud og alle folkeslag på jorden, indstiftet på Zions bjerg af Jesus Kristus. Det er normalt disse to man tænker på, når man taler om den gamle pagt og den nye pagt.

Hvad er en pagt?

Gud lover velsignelse, HVIS mennesket opfylder de betingelser han stiller. Hvis den menneskelige part bryder pagten, bekendtgør Gud at der vil komme en straf. Gud kan ifølge sin trofaste og syndfri karakter aldrig svigte en pagt. Fra Guds side er der altså lovet velsignelser for de mennesker der overholder pagten, mens der bliver lovet straf for dem der er ulydige og bryder pagten. At tale om en pagt uden betingelser er en selvmodsigelse, i og med at definitionen af en pagt indeholder de betingelser som hver part skal overholde. Det samme gælder Guds løfter, som jo hænger med den velsignelse Gud lover for dem der overholder pagten. Et løfte bliver kun til virkelighed når betingelserne overholdes. Det eneste som kan siges at ske på trods af at menneskene ikke overholder deres del af pagterne, er Guds plan. Gud vil gennemføre sine planer på trods af menneskers svigt og ulydighed.

1. Lydighedspagten med Adam og Eva (gennem Adam)

I 1 Mos 1:28-29 lover Gud velsignelse over datidens mennesker, Adam og Eva, inklusive deres efterkommere. I 1 Mos 2:15-17 omtaler menneskets del af pagten – spis ikke af et bestemt træ. I 1 Mos 3:16-17, 23 læser vi om Guds straf, efter at mennesket havde brudt pagten. (En bedre oversættelse af 3:16 er ”Du vil søge at kontrollere din mand, men du skal være ham undergivet.”) Straffen indebar hårdt arbejde, smerte, konflikter i ægteskabet. Alt sammen et resultat af ønsket om at få kundskab og opnå kontrol i stedet for at adlyde en kærlig Far.

2. Livspagten med Noa

I 1 Mos 9:1-11 læser vi hvordan Gud lovede at velsigne Noa og hans familie. Han gentog løftet om at de skulle herske over jorden og nu får de lov til at spise kød, idet de før var nødt til at være vegetarer. Til gengæld skulle Noa og hans efterkommere love at holde livet helligt. Hvis et dyr eller andet mennesker slog et menneske ihjel skulle det selv lide døden. Som tegn på livets hellighed fik de besked på ikke at spise blod, fordi blodet symboliserede livet. Når blod blev udgydt, betød det død. Gud lovede også at han aldrig igen ville udlette menneskeheden med en syndflod. Regnbuen blev det ydre pagstegn på livspagten mellem Gud og Noah som indirekte var en pagt med alle der nedstammede fra Noa, altså hele menneskeheden. Det er en evig pagt i den forstand at Gud lovede ikke at ville udlette jorden før den endelige udlettelse af universet, når den nye himmel og jord dannes.

3. Omskærelsespagten med Abraham

I 1 Mos 15:18-21, 17:9-13 læser vi om omskærelsespagten med Abraham og hans efterkommere. Gud lovede at give Abrahams slægt et konkret stykke land fra Ægyptens Bæk til Eufratfloden. Desuden lovede Gud Abraham talrige efterkommere og at blive stamfar til mange folkestammer. Til gengæld skulle Abraham sørge for at selv at blive omskåret, og den samme betingelse blev

sat for alle hans mandlige efterkommere. Israelitterne kaldte sig selv for "Abrahams børn" (ApG 13:26 Matt 3:9) og de kaldte Abraham for deres far (Johs 8:39). Det var en "automatisk" pagt i den forstand at en dreng på en uge ikke havde kontrol over om han blev omskåret eller ej. Alle jøder kom automatisk ind under pagten gennem omskærelsen. Der var intet andet de skulle gøre. Derfor kaldes Israels folk Abrahams børn "efter kødet", altså dem der fysisk nedstammer fra Abraham. Pagten skulle være "evig", hvilket på hebraisk betyder "tidsubegrænset". Den "evighed" ophører naturligvis hvis pagten bliver brudt eller afløst af en ny pagt.

4. Trospagten med Abraham

I 1 Mos 12:1-3 læser vi om en anden pagt med Abraham som bygger på tro og lydighed. Gud krævede at Abraham havde tillid til, at Gud ville ham det bedste selv om Gud ikke forklarede ham hvorfor han skulle forlade sit land og sin slægt. Den tillid havde Abraham og derfor adlød han. Til gengæld lovede Gud at igennem ham, dvs. hans sæd=en af hans efterkommere, ville bringe velsignelse til alle folkeslag på jorden. Fra NT ved vi at velsignelsen kom gennem Jesus, Abrahams Søn.

1 Mos 15:5-6 læser vi at Gud lovede ham efterkommere talløse som himlens stjerner. Abraham troede på Herrens løfte og han blev regnet for retfærdig (dvs. accepteret af Gud) på grundlag af sin tro. Denne retfærdighed af tro kommer her i den Gamle Pagt som en forløber for den nye pagts grundlag. Abraham var forbilledet for et troens menneske. Derfor kaldes de, der har den samme tillid og lydighed som Abraham for Abrahams børn (Gal 3:6-9). Trospagten med Abraham er en åndelig pagt, som har konsekvenser for alle folkeslag, både jøder og ikke-jøder, mens omskærelsespagten kun gjaldt det jødiske folk eller Abrahams fysiske efterkommere – regnet efter Isak og Jakob. De mennesker, som accepterer betingelserne for denne åndelige trospagt bliver derved til Guds åndelige folk i modsætning til Guds fysiske, jordiske folk, jøderne. (Gal 6:15-16). Der er en nogen forvirring i den kirkelige højrefløj med hensyn til Israel og Guds folk. Både jøderne og de kristne er Guds folk på hver sin måde. Jøderne er rent fysisk Guds Folk, men kun de, der er kommet til tro på Jesus som Messias og Frelseren tilhører det sande, åndelige Israel/Guds Folk. Det er forkert at sige, at alle løfter til Israels folk i den Gamle Pagt er overtaget af det nye Israel. Nogle løfter hører til omskærelsespagten (f.eks. dem der har med landløftet at gøre), mens andre hører til trospagten og gælder det nye Israel, dvs. Kirken i al dens mangfoldighed ud over hele jorden (f.eks. løftet om at alle folkeslag skal velsignes gennem en af Abrahams efterkommere, nemlig Jesus.)

5. Lovens pagt med Israels folk

I 2 Mos 19:3-6, 24:3, 6-8, 34:10-11, 5 Mos 8:1 læser vi om Guds pagt med Israels folk. Det er en videreførelse af omskærelsespagten med Abraham. Gud lover jøderne et land og han lover at velsigne dem og drive andre folk bort for at de kan få plads. Vi læser om velsignelserne ved at overholde pagten i 3 Mos 26,1-13. Men Gud kræver også, at de overholder alle de givne lovregler. Hvis de bryder pagten ville de blive straffet – 3 Mos 26:14-40. Men samtidig med dommen og straffen lyder der et håb om genoprettelse for dem der omvender sig og ydmyger deres uomskårne hjerter. 2 Mos 26.41-45.

Israels folk brød pagten flere gange og derfor måtte Gud straffe dem med langflygtighed, i håb om at de ville omvende sig. Gud var og er langmodig mod et genstridigt folk. Jøderne burde have indset, at Lovens Pagt var håbløs. Ikke fordi der var noget i vejen med pagten eller fordi Gud ikke kunne overholde den, men jøderne kunne ikke. Og vi er ikke et hak bedre. Ingen mennesker kan fuldt ud overholde en lovpagt. Derfor var det nødvendigt med en ny pagt, som bygger på et helt andet grundlag. Det tragiske er, at så mange jøder fortsat holder fast i den gamle, umulige pagt i stedet for at gribe om den nye, nådens og tilgivelsens pagt som Gud gang på gang havde talt til dem om gennem sine profeter. Det var Paulus' største smerte og det må være enhver jødevens største smerte. Men vi tror med Paulus på at en gang i fremtiden, efter menighedens bortrykkelsen, vil resterne af Israels folk vende sig til deres Messias og langt om længe gå ind under den nye pagt som Jesus indstiftede ved sit blod.

6. Hyrde- og kongepagten med David

Gud udvalgte og indsatte en hyrde som konge for jøderne. Vi læser om den pagt i 2 Sam 5:1-2 og Sal 78:70-72. Gud valgte en hyrdedreng til konge i stedet for en lærd person eller mægtig krigler. David ønskede at bygge et hus til Gud, men Gud var ikke interesseret. Han ville hellere være mobil (2 Sam 7:1-7). Faktisk ville Gud hellere bygge et andet slags tempel. Han ville i stedet bygge et "hus" for David (Sam 7:11b-13). Gud taler ofte på to planer samtidigt, et fysisk, menneskeligt plan og et åndeligt plan. Det gælder især i de profetiske løfter. Det er ikke Salomons slægt, der for altid skal være jødernes konger, men det er Davidssønnen, som for evigt skal være konge over det åndelige Israel. Davids søn Salomon fik lov at bygge et fysisk tempel, men Davidssønnen Jesus byggede et åndeligt tempel, hvor han selv var fundamentet.

7. Nådespagten med alle folkeslag

Gud havde allerede lovet gennem sine profeter i den gamle pagt, at han ville oprette en ny og helt anderledes pagt med mennesker. Faktisk var det Guds plan helt fra begyndelsen, hans frelsesplan for at bruge et kendt udtryk. Når mennesker gang på gang brød pagten, måtte Gud straffe, men han gav gerne et nyt håb samtidig. Se 1 Mos 3:15 og Jer 31:31-34.

Den nye pagt bygger på, at der er tilgivelse for al synd i og med at Jesus påtog sig den straf, der ellers retmæssigt var vores. Se Luk 22:20, Heb 9:13-22. Gud lover os evigt liv i den nye pagt. Betingelsen for at komme med ind under den nye pagts velsignelse er at have tillid til Gud, adlyde Ham og tage imod Hans gave i Jesus Kristus. Den gamle Lovens pagt er afløst af nådens og Åndens pagt som Heb 8-10 gør rede for. Se også Ef 5:18-21, Gal 5:22, Ef 5:2, Rom 13:14.

Afslutning:

I skemaet over de syv pagter ser vi de to Abrahampagter, den fysiske efter-kødet pagt og den åndelige trospagt. Fra den fysiske omskærelsepagt udgår der to andre konkrete pagter, Sinaj pagten og Davidspagten. De tre udgør et konkret sidespor eller en forberedelse til den syvende og sidste pagt. De handler alle om et jordisk rige og menneskelige, fysiske ting. Der var ydre tegn, noget synligt og håndgribeligt. Det var på en måde forbillede for det åndelige, der skulle afløse dem. Det er vigtigt at huske at Det Gamle Testamente er som en vejskilt, der peger hen på Jesus og på forskellig måde forbereder vejen for ham. Det var Guds plan at disse tre jordiske pagter alle skulle afløses af den nye pagt. I stedet for en fysisk omskærelse som tegn på at tilhøre det gamle Guds Folk, skulle der være en hjertets omskærelse ved Helligånden som tegn på at tilhøre det nye Guds Folk. I stedet for en lov skrevet på stentavler skulle der være en lov skrevet i hjerterne ved Helligånden. I stedet for en jordisk, menneskelig hyrdekonge, skulle der være en himmelsk, åndelig hyrdekonge, Jesus selv.